

Wassinkbrink verrast in elke bocht

**Wassinkbrink-
Winkelhoek:
zandwegen, eiken
en elzen, eeuwen-
oude hoeven en
veldnamen.**

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

ZELHEM – Er zijn van die plekken waar je de geur van vroeger lijkt op te snuiven. Zo'n omgeving vormen de Zelhelse buurschappen Wassinkbrink en Winkelhoek: een waardig landschapsmonument. Met Willy Kempers-Toonk, landschapscoördinator van de gemeente Bronchorst, en haar vader Henk Toonk, onderzoeker van veldnamen, gaan we op verkenning.

We beginnen bij het zondagschooltje achter de voormalige bakkerij en kruidenierswinkel Kraaijenbrink (nu bed & breakfast De Witte Uil) aan de Wassinkbrinkweg. Meteen valt het bochtige en onvoorspelbare verloop op van de vaak nog on- of halfverharde wegen en paden. Ondanks de ruilverkaveling die er overheen ging. Het maakt dat de buitenstaander zich hier moeilijk kan oriënteren. „Het komt voor dat mensen die de weg zoeken drie keer langs dezelfde plek komen” zegt Toonk.

Hij werd hier 78 jaar geleden geboren op de boerderij Veenink aan de Boeninksteeg. Daar vlakbij, op de Veeninkbrink, staat een geweldige solitaire eik, geschat op anderhalve eeuw. De voorganger ervan moet de zogenoemde deelboom zijn geweest, waar al in de zestiende eeuw op Hemelvaartsdag roggebrood (hagelbrood) aan

■ Willy Kempers en haar vader Henk Toonk bij de Veeninkbrink met de machtige eik. foto Jan van den Brink

de armen werd verdeeld, ter bescherming van de oogst. Zulke prachtige solitaire eiken staan her en der en ook veel bomenrijen en oude knotwilgen stofferen het landschap. Het is Toonk opgevallen dat nu nog bekende namen hier vaak al eeuwenoud zijn: Kathorst, Kroepin (Croupin), WEVERI-je. Het "Kikvorsendiekske", voerend door een bosje nabij de zondagschool, maakte deel uit van een

oud kerk- en marktpad richting Doetinchem. Het verloop van zulke oude voetpaadjes wordt hier overal nog aangegeven. In het Winkveld zien we een enorme lijsterbes bij een gave steilrand, de abrupte begrenzing van een hoge es. In het anemionbosje, ooit een crosstertintje, keren met de rust ook de witte bloemen weer terug. De Kip, twee ramen breed, gaat door voor kleinste huisje in het

Zelhelse buitengebied. Vroegere bewoners Lenderink bouwden het aan de Boeninksteeg met minimale middelen, nadat hun boerderij bouwvallig was geworden. Over twee betonspooren rijden we tussen maaiselden door een eind het Zelhelse Broek in, waar de oude strookverkaveling nog goed te zien is en in de veldnamen de vroegere drassigheid doorklinkt. Er zitten tegenwoordig veel reeën. De Heijinkweg, net onder

Winkelhoek, heet naar de vroegere grootste boerderij in de buurt. Het Ottenhuis aan de Akkerweg, met pomp en bakhuis, oogt zo ouderwets dat de legendarische bezembinder Aornt Peppelenkamp er elk moment naar buiten zou kunnen komen. Toonk zijn moeder komt er vandaan. Gerry Bulten aan de Haitinkweg deed in haar werkzame leven opdrachten op gebied van natuur en landschap. Ze ondersteunt, als am-

bassadeur van de Stichting Achterhoek weer Mooi, enthousiast de bijzondere status voor dit gebied. Ze kan jammer genoeg niet mee op verkenning, maar wijst erop hoeveel verrassende hoekjes de omgeving heeft en hoe divers het landschap is. „En ... dat alles zo kort bij Zelhém en Doetinchem.”
.....
Dit is deel 18 in de serie over (beoogde) landschapsmonumenten in de Achterhoek.